

Oslo tingrett

NÅR MOR OG FAR ER I KONFLIKT

- Domstolens behandling av saker etter barneloven -

Foto: Istock/mari

Når mor og far har en konflikt, kan livet bli vanskelig for barna i familien. Familievernkontoret og tingretten kan hjelpe mor og far med å bli enige. Hvis de ikke blir enige, kan retten bestemme hvor barnet skal bo fast. Retten kan også bestemme over samvær og foreldreansvar.

God hjelp på familievernkontoret

Hvor skal barna bo fast? Hvordan skal vi ordne samværet?

Barna er det kjæreste vi har. Når mor og far flytter fra hverandre, kan konflikter om barna bli veldig vanskelige.

Mekling på familievernkontor

Familievernkontorene gir hjelp til foreldre i slike situasjoner. Blant annet tilbys mekling. Det betyr at mor og far har samtaler med en mekler, for å komme fram til en avtale. Mekleren er utdannet som familieterapeut eller psykolog, og har kunnskap og "verktøy" som kan hjelpe dere ut av konflikten.

Som regel er det bra hvis dere blir enige så tidlig som mulig. Det vil skape ro rundt barnet.

De ansatte på familievernkontorene har taushetsplikt.

Gratis tilbud

Inntil sju timer med mekling ved familievernkontor er gratis. Det anbefales å bruke dette tilbudet.

Én time med mekling er også nødvendig for å få en meklingsattest. Etter barneloven § 51 må du ha en slik attest hvis du vil føre saken videre til domstolen. Hvis den andre parten ikke møter fram til avtalen, får du likevel attest. Den er gyldig i seks måneder.

Mer informasjon om mekling
finner du på
www.bufetat.no

Domstolens behandling

Hvis mekling på familievernkantoret ikke nytter, kan du ta saken videre til domstolen.

Mekling i domstolen

Også her får dere hjelp til å finne en løsning gjennom mekling. Dere er aktivt med i prosessen, sammen med en dommer og en sakkyndig. Den sakkyndige er vanligvis en psykolog som har spesialisert seg på barn.

Sjansene er størst for et godt samarbeid, hvis dere finner fram til løsninger sammen.

Løsning ved dom

Noen ganger er konfliktene så store at det ikke er mulig å bli enige.

For noen er også problemene så alvorlige at saken ikke passer for mekling. Det kan for eksempel være saker der vold eller rus er en del av konflikten. I slike saker kan retten avgjøre konflikten ved dom.

Retten vil alltid prøve å finne den løsningen som er best for barnet.

Hva koster det?

Fri rettshjelp

Med bruttoinntekt under 246 000* kr. og formue under 100 000* kr., kan du ha rett til gratis hjelp fra advokat. Dette omfatter:

- Hjelp fra advokat før saken kommer til domstolen (fritt rettsråd). Du må søke *Fylkesmannen* om fritt rettsråd. En advokat kan søke for deg.
- Hjelp fra advokat når saken skal behandles i domstol (fri sakførsel). Du søker domstolen om fri sakførsel.

Har du en høyere inntekt, kan du søke *Fylkesmannen* om å gjøre unntak fra regelen. Hvis du ikke får fri rettshjelp, må du selv betale utgiftene til egen advokat.

Utgifter ved domstolen

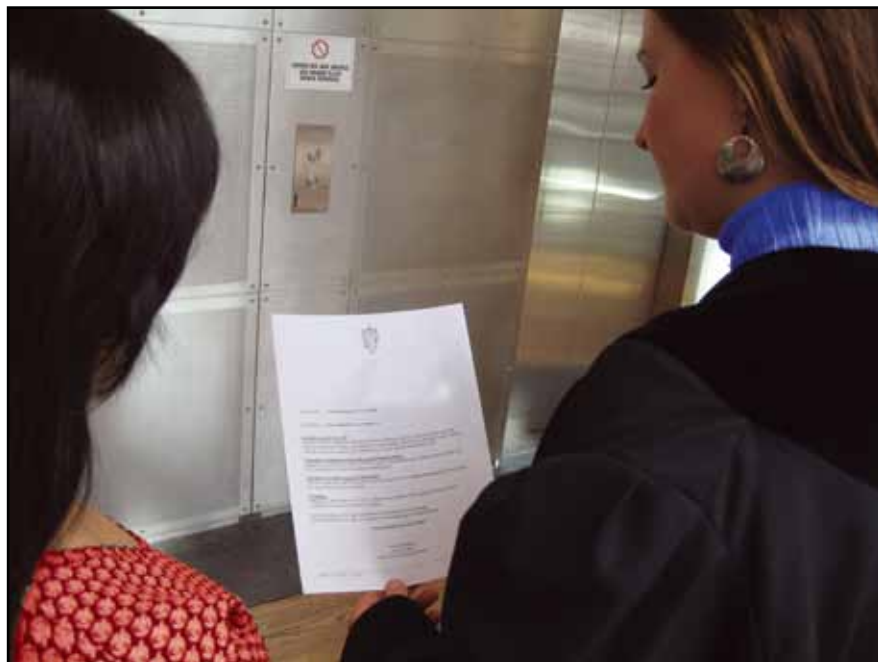
Så lenge saken er til mekling, betaler Staten for den sakkyndiges arbeid.

Hvis dere **ikke** blir enige gjennom mekling, innkaller retten til et nytt rettsmøte (hovedforhandling). Også vitner blir innkalt og hørt. Til slutt blir det avsagt dom.

Hvis retten mener det er nødvendig, får en sakkyndig i oppgave å lage en rapport (fagkyndig utredning). Etter loven er det dere som normalt må betale for dette. Dere kan bli bedt om å betale inn et forskudd.

Fri sakførsel dekker normalt bare utgifter til din egen advokat. Skulle du tape saken, kan du bli dømt til å betale den andre partens utgifter til advokat og den sakkyndiges arbeid.

Slik kommer du i gang

Stevning og tilsvaer

For å få saken behandlet av domstolen, må mor eller far sende inn **stevning** til tingretten der barnet bor. Stevning er et skjema du finner på internett. Legg ved (gyldig) meklingsattest fra familievernkontor eller annen godkjent mekler.

Domstolen sender stevningen til den andre parten. Han eller hun må svare ved å fylle ut et **tilsvaer**. Du får hjelp til å fylle ut skjemaet hos advokat eller domstol.

Når retten har fått inn stevning og tilsvaer, blir mor og far innkalt til det første møtet i domstolen.

Rett til tolk

Hvis du trenger tolk, må du skrive det i stevningen eller tilsvaret. Du har rett til offentlig betalt tolk i domstolen når du bor fast i Norge.

Skjema for stevning og tilsvaer:
www.domstol.no/barn

Det første møtet

På det første møtet prøver dommeren å finne ut hva dere er uenige om.

Alle møter i domstolen skjer i en rettssal. Du kan møte alene eller sammen med advokat.

Dommeren vil spørre deg om litt forskjellig: Hva tror du barnet ønsker og trenger? Hvordan bor dere? Har du jobb, eller går du på skole? Hvordan er familiesituasjonen ellers?

Dere bestemmer om dere skal gå videre med mekling, og avtaler i så fall et nytt møte.

Hjelp av fagperson

Før det første møtet i retten er det vanlig å oppnevne en **sakkyndig**. Det er en fagperson (f.eks. en psykolog) som vet mye om barn.

Dommeren får faglig hjelp av den sakkyndige til å finne ut hva som er best for barnet.

Den sakkyndige har taushetsplikt, bortsett fra til mor, far og dommer.

Den sakkyndiges arbeid

Mer kunnskap

Som regel snakker den sakkyndige med mor, far og barn i hjemmet, og er også med på møtene i domstolen.

Hvis retten ønsker å vite mer om barnet, kan den hente inn informasjon fra barnehage, skole, helsestasjon, lege, barnevern eller sosialtjeneste. Som oftest er det den sakkyndige som gjør dette.

Mor eller far kan også be om at det hentes inn slik informasjon.

Barnets rettigheter

Når barnet er 7 år har det **rett** til å uttale seg (men ikke plikt).

Når barnet er 12 år, skal retten legge stor vekt på det barnet sier.

Les mer om barns rettigheter
i barneloven § 31.

Prøve ut løsninger

Metoden som domstolen bruker i meklingen, handler om å prøve ut løsninger over en tid.

Dommeren leder meklingsmøtene. Den sakkyndige er også aktivt med. Hjelp fra den sakkyndige gjør det lettere å finne gode løsninger.

Den sakkyndige besøker familien for å se hvordan det går. Så kommer dere sammen i et nytt meklingsmøte. Der snakker dere om hvordan det har gått. Det er vanlig å ha inntil tre møter.

Det kan ta litt tid før mor og far klarer å bli enige. Det viktigste er å tenke på barnets beste, og ikke på konflikten mellom foreldrene.

Gode resultater

Metoden som domstolen bruker, heter "Konflikt og forsoning". Den er prøvd ut over lang tid i flere domstoler. Denne formen for mekling gir veldig ofte gode resultater.

Når mekling ikke nytter

Noen ganger blir ikke mor og far enige, selv etter flere forsøk på mekling.

Konflikten kan være så vanskelig at dere ikke klarer å snakke sammen. Vold, overgrep, psykiatri eller rus kan gjøre det umulig å stole på den andre. Da er det best for barnet om saken avgjøres ved dom. Ofte vil dommeren da be om en grundigere utredning fra den sakkyndige.

En rettssak (hovedforhandling) varer vanligvis i én dag.

Dom uten rettssak

Noen ganger får dommeren nok informasjon under meklingen til å skrive dommen uten rettssak. Både mor og far må være enige i at dommeren kan avgjøre saken på denne måten.

Konflikt mellom familier

Når to mennesker flytter sammen og får barn, blir også to familier vevet sammen.

Et brudd mellom mor og far kan også bli et brudd mellom familiene. Da kan alle føle at de har mye å tape.

Ofte har andre i familien meninger om hvordan konflikten bør takles. Både mor og far kan føle seg bundet av det. Da blir det også vanskelig å finne gode løsninger for barnet. Det er viktig å snakke om slike ting med advokaten, den sakkyndige og dommeren.

Respekt og forståelse

Noen ganger finnes ingen enkle løsninger. Men domstolen har lang erfaring med å løse konflikter mellom mennesker.

Noen har forskjellige tradisjoner. Noen snakker ikke samme språk. Du skal møtes med forståelse for *din* situasjon - og for *din* opplevelse av konflikten.

Du skal også møte respekt for tradisjonene i din familie.

Foreldre som samarbeider

Barnets beste

Målet er at barnet får det trygt og godt etter et brudd. Det er vanligvis best at barnet har god kontakt både med mor, far og resten av familien. Klarer dere å bli enige om en ordning, blir livet lettere for alle.

Hvis ikke, kan dommeren bestemme hvor barnet skal bo fast. Dommeren kan også bestemme over samvær og foreldreansvar. I spesielle tilfelle kan dommeren bestemme at barnet skal bo like mye hos mor og far.

Barnets beste står i sentrum for alt som skjer i domstolen, og i alt som blir bestemt.

Hjelp til samarbeid

Når saken er ferdig i domstolen, skal en avtale eller dom følges opp i praksis. Dere kan få hjelp til å samarbeide videre på familievernkontoret. Dere kan også få råd og hjelp av barnevernet.

Ny behandling (anke)

Tingretten er en domstol i første rettsinstans. Hvis du er uenig i en dom eller noe som tingretten har bestemt, kan du kreve ny behandling i andre rettsinstans. I Oslo blir det Borgarting lagmannsrett. Også der kan dere forsøke mekling.

Familievernkontorer i Oslo

Enerhaugen familievernkontor

Adresse: Smedgata 49

E-post:

enerhaugen.familievernkontor
@bufetat.no

Telefon: 46 61 70 10

Homannsbyen familievernkontor

Adresse: Oscars gate 20

E-post:

homannsbyen.familievernkontor
@bufetat.no

Telefon: 46 61 66 60

Kirkens familievernkontor

Adresse: Akersgata 2

Telefon 23 28 39 40

UTGITT AV OSLO TINGRETT

POSTBOKS 8023 DEP. 0030 OSLO

BESØKSADRESSE: C.J.HAMBROS Plass 4

TLF: 22 03 52 00

INTERNETT: WWW.DOMSTOL.NO/OTIR

E-POST: OSLO.TINGRETT.POSTMOTTAK@DOMSTOL.NO

FOTO: ISTOCK/RICHVINTAGE.